

ЗАРУБЕЖНОЕ ВОЕННОЕ ОБОЗРЕНИЕ

A szárazföldi csapatok hadtápbiztosítása a hadszíntéren

Írta: Ju. Alekszandrov alezredes

*(Fordítás a „Zarubezsnoje Vojennoje Obozrenyje” szovjet folyóirat
1978. évi 4. számából)*

Az USA és a NATO agresszív tömb többi tagállama a csapatok harc-készségének növelése mellett nagy figyelmet fordít az erők és eszközök záros határidőn belüli fejlesztésére a különböző hadszíntereken –, és azok minden szükséges anyagfajtákkal való ellátására.

A külföldi katonai szakemberek azon a véleményen vannak, hogy a hadművelet a hadszíntéren nem lesz eredményes a csapatok feszesen megtervezett és megszervezett fegyverzettel, technikával, hadianyaggal és más, a harctvékenységek megvívásához szükséges anyagfajtákkal való ellátása nélkül.

A csapatok anyagi-technikai biztosítása hatékonyságának kritériumát harcban a teljesen hadrafogható anyagi eszközök és fegyverrendszerek aránya fogja képezni.

A hadszíntéren a csapatok anyagi-technikai biztosításának általános irányításával a szárazföldi csapatok törzse foglalkozik. A hadtápszervekre egy sor fontos feladat megoldása vár. Ilyenek például a csapatok technikával és fegyverrel, lőszerrel, üzem- és kenőanyaggal, élelemmel, tartalékalkatrésszel, szerzőmazzal és más anyagi eszközökkel való folyamatos ellátásának biztosítása; a harci technika és fegyverrendszerek javítása, karbantartása és a csapatokhoz időben történő kiszállítása, a hadtápbiztosítás erőinek és eszközeinek rendszeres feltöltése és helyes felhasználása; a magasabbegységek és egységek személyi állománnyal történő feltöltése és váltása; egészségügyi biztosítás megvalósítása stb.

A külföldi sajtó közlése szerint hadszíntéren a szárazföldi csapatok törzse a csapatok meglévő csoportosításainak, azok mozgósítási és hadműveleti készségének megfelelően tervezi meg a hadtápegységek és -intézetek elhelyezését. Jelenleg az európai hadszíntéren a mozgósítási anyagi eszközkészletek stacionális raktárakban vannak, és azok a szárazföldi csapatok szükségleteinek kielégítésére szolgálnak a hadművelet első szakaszában, amíg nem szervezik azok hadtápbiztosítását a tömb legerősebb tagállamának, az USA-nak területéről.

Külföldi katonai szakértők úgy vélik, hogy a NATO európai tagállamai háború esetén nagy veszteséget szenvedhetnek és nemzetgazdaságuk folyamatos működése megszűnhet. Ez azt jelenti, hogy a NATO fegyveres erőinek ellátása az európai háborús színtéren az Egyesült Államok és Kanada nemzetgazdasága

által történik. Ebben az esetben a hadszíntéren állomásozó NATO fegyveres erők hadtápbiztosítása az 1. sz. ábra szerint történik. A NATO tagállamok várható igen nagy anyagi szükséglete miatt az amerikai hadsereg parancsnoksága rendszeresen gyakoroltatja az anyagi eszközök tengeri és légi utanszállítását Amerika és Európa között.

A hadszíntéren saját részről is több, különböző nemzetiségű hadtest alkalmazásával számolnak. Ezek hadtápbiztosításának általános irányítását a hadszíntér szárazföldi csapatai törzsének hadtáp-csoportfőnöksége végzi. A csoportfőnökség összehangolja a nemzeti biztosítási tervek végrehajtását, ennek megfelelően szétosztja az anyagi eszközöket. A hadtápparancsnokság automatizált készletnyilvántartó központján keresztül a törzs ellenőrzi az üzemanyag-, lőszer- és más anyagi eszközkészleteket.

A hadszíntér nemzeti szárazföldi csapatainak parancsnokságai felállíthatnak saját hadtápparancsnokságot, amelyek az anyagi és technikai eszközöket az előlító kikötőkben vételezik és azokat a hadtest raktáraiba szállítják ki.

A külföldi szakirodalomban kiemelik, hogy a csapatok hadtápbiztosításának a megszervezésénél különös figyelmet kell fordítani a csapatok helyzetére vonatkozó megbízható információk összegyűjtésére és értékelésére, mivel ez a hadtápvezetés alapját képezi. Az adatszolgáltatás biztosítására speciális közigazgatási-tájékoztatói és híradórendszereket hoztak létre. Automatizált adatfeldolgozó rendszerekkel rendelkező törzseknél nagy teljesítményű számítógépeket rendszeresítettek, amelyek összegyűjtik az anyagi eszközök mennyiségére, a lépcsőzésére és a technika állapotára vonatkozó adatokat.

Az automatizált adatfeldolgozó rendszerek képesek figyelembe venni az ismétlődő információk nagy tömegét. Az elektronikus számítógépek elemzik a harci technika állapotára és mennyiségére vonatkozó adatokat, a csapatok szükségleteinek a kielégítésére a parancsnokság által meghatározott sorrendben összeállítják a kiutalásokat. A kiutalások összállításánál figyelembe veszik a helyi készleteket, a hadszíntér, valamint az USA-ban levő raktárak készleteit.

A hadseregek közvetlen-hadtestek hadtápbiztosításának egyik legfontosabb szerve az általános technikai biztosító központ. Ezekből többet is szétbontakoztathatnak. Állományuk, mennyiségük, rendeltetésük és települési helyük elsősorban a harctevékenység, a várható feladat és a konkrét geográfiai helyzettől függ. A központ feladata: a harci technika és fegyverzet kiszolgálása és javítása; a hadosztályok javító zászlóaljainak ellátása javító alkatrészekkel; a dandárok, hadosztályok és hadtestközvetlen egységek ellátása technikával és fegyverzettel. A központok segítik az első vonalban levő hadtápegységet a javítási feladataik végrehajtásában, a sérült technika összegyűjtésében és hátravontatásában. Az elől levő javítóalegységeket a központok szükség esetén javítóbrigádokkal erősítik meg.

A hadseregek közvetlen-hadtest hadtápfőnöke a hadtest javító központokon kívül ellátópontokat is telepíthet olyan anyagok átvételére, tárolására és kiadására, amelyek nem találhatók a hadtestraktárakban.

A hadtest javítóközpontok feladataikat szoros együttműködésben hajtják végre a hadszíntér és a honi terület nemzeti javító szerveivel. A javítóközpontok általános vezetését a hadtest hadtápfőnöke végzi. E célra széleskörűen felhasználja a számítóközpontot, ahova folyamatosan érkeznek az adatok a hadtápszervek tevékenységéről, az egységek és magasabbegységek harcükségletéről, helyzetéről.

A hadosztály-hadtápparancsnokság az alárendelt hadtápbiztosításért felelős. E célra igénybe veszi a hadosztály automatizált számítógép központját. A központba adatok érkeznek arról, hogy a dandároknál mennyi harci technika, és fegyver van, milyen azok állapota, a veszteségekről, valamint a hadosztályraktárakban tárolt készletekről.

A hadosztálynál ellenőrzik a sérült technika helyreállításának sorrendjét, intézkednek sürgősen javításra váró fegyverzet kijavításához szükséges javítóalkatrészek gyors biztosítására. Ugyancsak a hadosztály-hadtápparancsnokság feladata a dandárok szükségletei biztosításának a megszervezése. Amennyiben a hadosztályhadtáp nem képes a dandárok igényléseit teljesíteni, akkor igénybe veszik a hadtest erőit.

A hadosztály működési sávjában levő, de a hadosztály alárendeltségébe nem tartozó egységek ellátását a hadtest hadtápegységei végzik. Anyagi eszközöket a hadtest hadtápkörletben települt raktárakból kapják.

A dandárok anyagi-technikai biztosítását az e célra, a hadosztály hadtápparancsnokságtól kijelölt tiszt irányítja. A tiszt összekötő szerepet tölt be a dandár alegységei és a hadosztály hadtápegységei között. A tiszt összehangolja a dandárnál működő javító, ellátó és egészségügyi alegységek munkáját, jelentést tesz a hadosztály-hadtápparancsnokságnak a dandárnál levő technika állapotáról és a készletek mennyiségéről. A hadosztály-hadtápparancsnokság a harchelyzettel összhangban irányítja a hadosztály hadtápegységeinek munkáját.

Amikor a dandár szükségletei anyagi-technikai és egészségügyi biztosítás terén megnönek, akkor a hadosztály kiegészítő erőket, eszközöket juttat el a dandárokhoz.

A külföldi szakirodalomban kiemelik, hogy a harcot közvetlenül megvívó egységek és alegységek folyamatosan igénylik a lőszer- és üzemanyagkészleteik feltöltését, hogy a szükséges szinten fenntarthatassák tüzeijüket és manőverező-készségüket az ellenség megsemmisítése céljából.

Az egységek és alegységek mozgó készletei, valamint a hadosztály és a hadtest raktárakban tárolt készletek nagysága az alábbi főbb tényezőktől függ: utánszállítástól a honi területen levő raktárakból, gyárakból közvetlenül a dandárokhoz; a háború jellegét és várható harcok intenzitását figyelembe vevő, pontos és minden oldalú értékelése a várható szükségleteknek; a hadtápszolgálatok azon képességétől, hogy mennyire tudják teljesíteni az elsőrendű fontosságú anyagok utánszállítási követelményeit és mennyire képesek az állandóan változó helyzethez igazodni.

A harctevékenység megtervezésénél a dandárok, a hadosztályok és a hadtestek törzsei felterjesztik az előjáróhoz a lőszerre vonatkozó igényléseiket, és azok kiszállításának idejét. A harc jellegétől és a helyzettől függően változik a lőszerfogyasztás mérvé is, ezért a parancsnokok alárendeltjeiktől jelentést kérnek a nap folyamán elhasznált lőszerrel és a készletekről.

USA honi területén a lőszert konténerekben tárolják és gyorsteherhajókkal szállítják Európába. Az európai kikötőkből a lőszert a hadtest-ellátópontokra, juttatják el. Időmegtakarítás céljából esetenként a lőszert a teherhajókról közvetlenül a hadtest-ellátópontokra, illetve a dandárok harcrendjeibe szállítják ki, anélkül, hogy azt leraknák a kikötői raktárakban vagy a hadtest-ellátópontokon.

Az egységek és alegységek lőszer-szükségeit a hadtest lőszerellátó-ponttól biztosítják. E célra a saját járműveiket használják fel. Zászlóaljához történő kiszállításra terepjáró és páncélozott járműveket alkalmaznak.

A csapatok üzemanyag-szükségletét a hadszíntéren az USA honi területéről, vagy a helyszíni eszközökből biztosítják.

Kikötőkből a hadtest-ellátópontokhoz az üzemanyagot csővezetéken, közúton vagy vasúton -, de szélsőséges esetekben légi úton is szállíthatják. Hadosztály-raktárakba az üzemanyagot a hadtest szállítóeszközei, míg a dandárokhoz a hadosztály szállító zászlóalja szállítja ki. A zászlóaljak harckocsijainak és gépjárműveinek a feltöltését a zászlóaljak töltőgépkocsijai végzik.

Az USA honi területéről Európába szállítandó nagy mennyiségű technika és fegyverzet várható problémáit figyelembe véve az utóbbi időben a NATO parancsnoksága komoly figyelmet fordít a technikai kiszolgálás és javítás tökéletesítésére a csapatoknál, az egységek és az alegységek harcrendjének közvetlen közelében.

Már említettük, hogy a hadtest hadtápkörletének sávjában technikai biztosító központokat létesítenek a technika kiszolgálására és javítására. Ezek a központok javítóalkatrészeket és -brigádokat küldenek elsősorban a főirányban harcoló és nagy veszteséget szenvedett hadosztály sávjába. Ezen központok feladata még a hadosztályok javító zászlóaljainak minden oldalú támogatása is.

A sérült technika kijavítását elsősorban a technika-kezelőszemélyzet köteles végrehajtani, amennyiben ez lehetséges. Ha ezt nem tudják elvégezni, akkor az előretolt javító századoktól javító brigádot küldenek ki a helyszínre. E századokat a hadosztályok javító zászlóaljai és a hadtestek javító központjai erőivel és eszközeivel megerősíthetik. Az előretolt javító századok személyi állományának rendszerint több mint fele a zászlóaljak és dandárok harcrendjeiben foglalkozik a sérült technika kiürítésével és javításával.

Harctevékenységek manőverező jellege miatt gyakran nehéz a csapatok ellátása meleg étellel. E nehézség áthidalására a katonákat egyéni tábori készlettel látják el. Ha a helyzet lehetővé teszi, akkor a katonáknak naponta legalább egyszer kell meleg ételt biztosítani. A meleg étel elkészítése a zászlóalj-konyhán történik, ahonnan azt kiszállítják a századokhoz.

Nyugaton azzal számolnak, hogy az egészségügyi veszteség igen magas betegség következtében. Úgy vélik, hogy az úgynevezett nem igazolt (betegségtől keletkező) veszteségek 3:1 arányú lehet a harci tevékenységhez viszonyítva. Ez az oka annak, hogy a hadtápszervek a sebesültek egészségügyi segélyén és kiürítésén kívül komoly figyelmet fordítanak az egészségügyi megelőző és a higiéniai rendszabályok betartásának megszervezésére is.